

Miljøministeriet,
Att.: Miljøminister Magnus Heunicke

4. september 2024

Forurening af grundvandet som følge af jordudlægning

Kære Magnus Heunicke

Danske Vandværker skrev i november sidste år til dig vedr. behovet for at skærpe reglerne i forhold til jordudlægning. Vores henvendelse var foranlediget af konkrete sager blandt vores medlemmer i bl.a. Gribskov og Horsens Kommuner. Da der desværre ikke er taget hånd om problemerne siden, er det vores opfattelse, at der fortsat er risiko for nedsivning af uønskede stoffer til grundvandet i områder med jordudlægning.

Kort efter vi sendte vores sidste brev, skete det store jordskred på Nordic Waste-grunden nær Ølst i Randers Kommune, som i særlig grad udgjorde en risiko for både overflade- og grundvand. Og i maj i år kom dokumentarudsendelsen "Den sorte svane", som med al tydelighed viser, at de mange penge, der er forbundet med jordflytning, giver risiko for svindel og dermed risiko for, at forurenede jord bliver flyttet og deponeret i eller tæt på områder for indvinding af drikkevand.

Men som vi også har skrevet tidligere, er det ikke kun store og exceptionelle sager, der fylder, som dem i Ølst og Den sorte Svane. I Gribskov Kommune har der været konkrete eksempler på, at der i akkrediterede udvaskningsanalyser af jord udlagt på landbrugsarealer til jordforbedring er påvist værdier af PFAS og pesticider langt over grund- og drikkevandskvalitetskriteriet. Analyserne er blandt andet taget inden for et sårbart BNBO-område. Yderligere resultater viser, at der blot 30 meter fra det berørte vandværks to drikkevandsboringer bliver udledt PFAS til grundvandet med koncentrationer, der er op til fem gange højere end grund- og drikkevandskvalitetskriteriet.

I Horsens Kommune forventes forurenede jord at blive importeret fra nabokommunerne Vejle og Skanderborg ifm. udvidelsen af motorvejen E45, og placeret i områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD) og i indvindingsoplande.

Der er altså tale om tilbagevendende sager, hvoraf vi muligvis kun har set toppen af isbjerget. Hvad med de sager, der aldrig kommer frem? Og som ikke bliver afdækket?

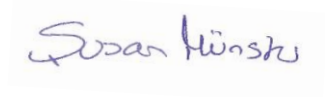
Vi foreslår derfor, at ministeren tager spørgsmålet om flytning og deponi af jord op med landets kommuner, der i vores optik ikke fører den nødvendige kontrol og det nødvendige tilsyn med potentielt stærkt forurenede jord. I yderste konsekvens kan der være behov for, at loven ændres, så det for eksempel bliver en pligt for kommunen, der modtager jord godkendt til udlægning, selv at sikre at jorden bliver testet for forurenende stoffer som PFAS, tungmetaller og pesticidrester ved en udvaskningsprøve, inden udlægning i OSD-områder og indvindingsoplande for drikkevand. En sådan prøve er nødvendig, fordi analyser af jord i dag kun kan påvise PFAS-koncentrationer, som er langt højere end grundvandskvalitetskriteriet (2 nanogram per liter). Det betyder teknisk set, at PFAS-koncentrationer i jorden kan være op til 5.000 gange højere end grænseværdien for grund- og drikkevand.

Danske Vandværker opfordrer i den forbindelse til, at:

- det indskærpes over for kommunerne, at de har en tilsynspligt med ansvar efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 om tilsynspligt.
- reglerne for jordudlægning bliver strammet op – jordflytningsbekendtgørelsen opdateres, og der indføres tidssvarende krav til test af jorden for blandt andet PFAS og pesticider.
- der stilles nye krav til, at jord til udlægning på områder med drikkevandsinteresser fremover suppleres med en udvaskningsprøve
- BNBO betragtes som et særligt følsomt område ud fra et forsigtighedsprincip, og det indskrives i samme paragraf om råstofgrave i Jordforureningsloven, jf. § 52, at der ikke må tilføres såvel forurenede som uforurenede jord på området.

Jeg håber, du vil gå aktivt ind i sagen og tage de nødvendige skridt til at sikre vores grundvand.

Venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Susan Münster". The signature is written in a cursive, flowing style.

Susan Münster
Direktør
Danske Vandværker